

לכבוד
אגוד ישראלי לילדים נפגעים
ת.ד. 3081
ח'פ"ה

א. ג.

אנו שמחים להמציא לכם העתק מ"מכתבו של רב חובל האניה א/מ. הר סיני" מר יצחק טמיר, המדבר בעד עצמו. כידוע לכם א/מ. הר סיני" זכתה ב"פרס ראשון לבטיחות לשנה 1971/72 וקיבלה משר העבודה יחד עם הגביע המ"האה ע"ס — 1,000. ל"י.

רצ"ב המחאתנו מס. 09461 ע"ס — 1,000. ל"י אשר הצוות החליט לתרום למפעלכם.

בכבוד רב
אניות משא "אלי" בע"מ
א. ברכה
מנהל

אגוד ישראלי לילדים נפגעים

לכבוד

מר י. טמיר — ר/ח
ואנשי הצוות
א. מ. "הר סיני"

א. ג.

הננו לאשר בתודה קבלת תרומתכם הנדיבה ע"ס — 1000. ל"י (אלף) אשר קיבלתם כפרס בטיחות והעברתם לאיגוד דנו — באמצעות חברת "אלי".

למותר לציין כי תרומה זו מיועדת לשיר קומם של ילדי נפגעים הנמצאים בטיפור לנו. כאיגוד מתנדב אנו מתמודדים עם בעיות מימון התולכות וגדלות עם הת"בגרותם של הצעירים, תרומות ידידנו הן המחזקות את ידינו ומעודדות אותנו להוסיף ולעמוד בנטל הכבד של המשימות אשר לקחנו על עצמנו. שאו תודה וברכה.

בברכת שנה טובה
ובכבוד רב
מ. לבנשטיין
ירד

מה נשמע?

לכבוד איגוד ארצי לימאים
ח'פ"ה רחוב הבנקים 3
אדונים נכבדים

הנדון: העלמת טובין משלטונות המכס לאחר שהוצהר עליהם כנמצאים באניה בתקופה האחרונה רבו המקרים בהם העלימו ימאים טובין שונים אשר הוצהר עליהם, בהצהרות אנשי צוות, כנמצאים באניה, וזאת כי להתחמק מתשלום המ"ס תחלים. בעת ברורים והקירות שנער"כו בעקבות הנ"ל טענו הימאים, הנוגעים בדבר, טיעונים שונים כגון:

1. מכרו או מסרו הטובין החסרים לימאים אחרים שהפליגו בינתיים; ו/או.
 2. הטובין נגנבו מהאניה (אולם הו"דעה למטטרה לא נמסרה).
- למותר לנו לציין כי טיעונים כנ"ל עומדים בסתירה לסעיפים 212 (א) (10) ו-212 (א) (6) לפקודת המכס וכל העובר עליהם צפוי לעונש בהתאם להוראות החוק.

על מנת שכל ציבור הימאים יזהר על כך בעוד מועד, אנו מפרסמים את האמור לעיל בהרחבה בתזכירים, תוך הדגשה כי כל החפצים שעליהם הוצהר כנמצאים באניה חייבים להימצא בתאי המצוהרים באניה בעת שהות האניה בנטל הארץ, וכי לא ניתן לשנות מההצהרות אלא רק לאחר קבלת אישור משלטונות המכס.

בכבוד רב,
צ. פ"שר
סגן גובה המכס

הבינלאומית, בה אנו שרויים מזה חודשים רבים, וטוב כי נזכור זאת.

עם פרוס השנה החדשה הנני מברך את כל ימאי ועובדי חברת "אלי" בשנת בריאות ואשר והתגשמות כל ה"מאוויים. הבה נקווה אך לטוב.

רפאל רקנאטי
מנהל כללי

לימאני אלום

פרוס השנה החדשה הייתי רוצה לייחד מספר מלים בנושא היעילות. נושא זה הוא כיום אתגר וכורה בספנות ובכל ענפי הכלכלה המודרנית ובלעדי יישומו המעשי אין לאף מפעל סיכוי לקיום ולהמשכיות בריאה.

ככל מפעל גדול שואפים גם אנו להח"דיר בקרב עובדינו את תודעת היעילות והשיבוחה המכרעת, לא רק למפעל עצמו, אלא גם לעתידו הטוב יותר של העובד. אין הנהלת אלי"ם יוצאת ידי חובתה ב.הטפה" ליעילות בקרב עובדיה. חדורי תודעה זו אנו שוקדים על יישומה בכל התחומים התלויים בנו.

בראש וראשונה מוצאת מגמה זו את ביטוייה במדיניות הנקטה בידינו לגבי השקעות בלתי פוסקות באחזקת צי אניות תקין, חדש ומתחדש. מותאם לדרישות המשתנות של שוק הספנות הבינלאומי. כתוצאה מכך נחשבת חברת אלי"ם לאחת המתקדמות בעולם בכל האמור למודרני"ציה של כלי השייט שלה ולשילובם היעיל בתנאים המשתנים ובמגמות הצפ"יות של שוק ההובלה בים.

במסגרת המדיניות הקפדנית לשמור על צי יעיל מוכרנו לאחרונה את האניה "הר כנען" — מן האניות הראשונות שבנינו. מכרנו אותה כשהגיעה לגיל 15 כשהיא עדיין במצב תקין בהחלט. עשינו זאת בהיותנו צמודים למדיניות היעול ונאמנים למגמת האיוון שבין גילה של האניה והתאמתה לצרכי השוק.

אין ספק כי קיומו של איוון זה, בנוסף לגורמים אחרים, כמו השיטה הנקטה בידינו להתכיר את האניות לזמן ארוך, תוך ויתור מראש על הנאות קוניקטור"ראליות — הם המסייעים לנו לעבור את תקופות השפל, הפוקדות מעת לעת את ענף הספנות.

אין חולק שניהול יעיל וחבר עובדים נאמן החודר בתחושת היעילות הם מן הגורמים העיקריים לביסוסה של חברה והצלחתה הכלכלית. ואין ספק כי רק חברה יעילה ומבוססת מסוגלת להעניק את ההטבות והיתרונות להם זמאים ומ"צפים עובדיה.

דברים אלה מקבלים משנה-תוקף וה"שיבות בתקופה זו של שפל בספנות

מוניעדים לשמחה

ראש השנה

בחדש השביעי, באחד לחדש, יהיה לכם שבתון זכרון תרו- עה מקרא קדש. כל מלאכת עבודה לא תעשו.

ויקרא כג

אמר ר' אבהו:

אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום הכפורים? אמר להם:

אפשר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים ומתים פתו- חים לפניו, וישראל אומרים שירה?

ראש השנה לבי

אמר ר' אבהו:

למה תוקעין בשופר של איל? אמר הקדוש ברוך הוא: תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקדת יצחק בן אברהם.

ראש השנה טז

אמר ר' אבא:

בראש השנה נברא אדם וע- מד בדין לפני רבונו של עולם ושב בתשובה וקבלו הקדוש ברוך הוא.

אמר לו: אתה תהיה סימן לבניך לדורי דורות: ביום זה עומדים בדין, ואם ישובו, אני אקבל אותם ואקום מכסא- הדין ואשב על כסא הרחמים וארחם עליהם.

זהר חלק ג

מכונאי שמור על

ידך!

לא פעם קרה כי מכונאי נפצע בידו או באצבעו בצורה זו או אחרת. לרוב זה קורה בעת עבודה עם כלים פנימים או ע"י שימוש לא נכון בכלי עבודה. אך מדי פעם נגרמות תאונות רציניות ע"י גלגלי הרצועות של מכונות המופעלות ומופסקות באופן אוטומטי. כפי שמלמד המקרה הבא:

לא מוזן החזיר מכונאי ראשון, מנוסה ואחראי באחת מאוניותינו את רצועות הקומפרסור של מקרר מטען חשמלי לאחר שבצע תיקון במערכת ההתנעה האוטו-מטית.

הורם היה מנותק וגם פקקי החשמל הוצאו והושמו בכיסו של המכונאי, לפי נוהלי הבטיחות הנאותים.

לאחר שהחזיר את הרצועות למקומן, רצה לבדוק את פעולת הקומפרסור לפני החזרת המגן. הוא הלך אל לוח החשמל, החזיר את הפקקים והפעיל את המערכת. מאחר והקומפרסור לא הסתובב, הוא תפס את הרצועות בידו ומשך. באותו רגע התחיל המנגנון לפעול וכאשר עברו הרי- צרות מעל הגלגלה נקטעו למכונאי שלוש מאצבעות ידו הימנית.

* חומר זה נמסר לפרסום ע"י ועדת הבטי- חות המרכזית של צי הסחר הישראלי.

דה במערכת השמלית כלשהי הינה עבוד- תו של החשמלאי בלבד ולא של כל ימאי אחר. זכור כי שלט האזהרה באניה הוא על מנת לשמור על חייך.

* חומר זה נמסר לפרסום ע"י ועדת הבטי- חות המרכזית של צי הסחר הישראלי.

מי האיש אשר לא פגש חשמלאי באי- ניה. אדם בעל סיער שיבה אשר טוען כי החשמל פוחד ממנו?

שהחשמלאי הזה עדיין בחיים הינו ענין של מול גרידא. היות והחשמלאי יודע איך להחליף פקק שרוף, מגורה שרופה, וידו איננה מעבירה זרם חשמלי, כי בזמן שהוא למד את המקצוע היה בשימוש באניה זרם ישר בעל עוצמה נמוכה.

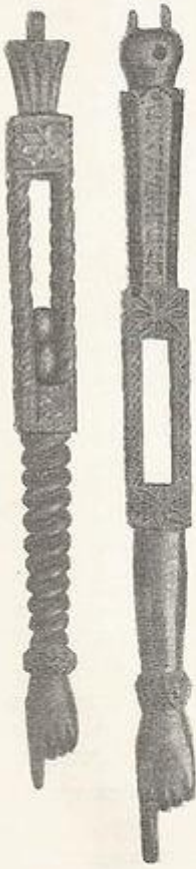
כיום כל מחלקה באניה משתמשת ב" מכשירים חשמליים בזרם חילופין ובעוצ" מה גבוהה. פגיעה מזרם כזה עלולה לחש" מל ולהרוג אדם. על מנת למנוע מקרה כזה יש לזכור כי מערכת החשמל באניה מחולקת לתת מערכות וכל מערכת מוגנת ע"י פקקים. מטרת הפקקים היא למנוע נזק למערכת במקרה של עומס יתר וב" מקרה כזה נשרף הפקק. אם קרה דבר כזה יש צורך לעשות שתי פעולות:

(א) למצוא את מקום התקלה ולתקנה.
(ב) להחליף את הפקק השרוף בפקק חדש בעל אותה עוצמה.

אפשר לעשות פעולה זו אך ורק ע"י ניתוק המערכת מזרם החשמל ולאחר הכי- נסת הפקק החדש לחבר את המערכת לזרם החשמל.

לעבודת החלפת הפקק השרוף יש צורך:

- (א) להשתמש בצבת המיועד לכך (בעל ידיות מבודדות).
 - (ב) להשתמש בכפפות גומי המהוות ציוד קבוע של חשמלאי.
- ברור הוא כי החלפת פקקים וכל עבר

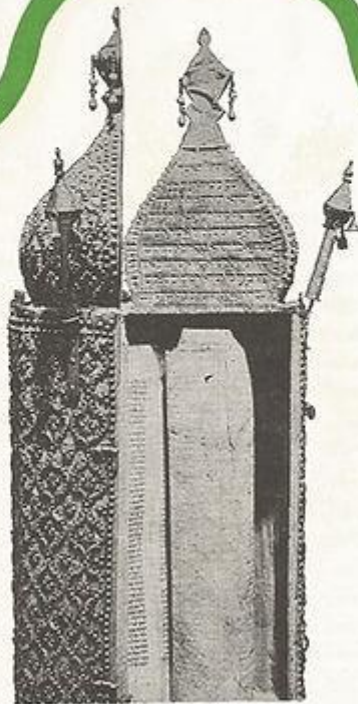
כתר לתורה — מפאר את ספרי התורה האשכנזים
 והאיטלקים ככתר שלכות. אינו מצוי בין יוצאי ספרד
 וחלק מיהודי צפון אפריקה. בתמונה: כתר תורה עם
 ברכת הכותנים.

יד לתורה — כדי למנוע נגיעת אצבע בספר התורה. משמשת לפורא יד לציון המקום. לרוב עשויה ממתכת יקרה ומשמשת גם עיסור
 בצד הטס בתמונה: ידיים מרכזי אירופה מאה י"ט.

כוסות לקדוש

נרתיק לספר תורה — איראן המאה ה־19

רימונים — בעבר בצורת רימון ותפוח. מאוחר יותר כמגדל. משמרים את ספרי התורה האשכנזים איטלקיים וספרדיים. לרוב עם כתר, לעתים בלעדיו.

חדשים לבשמים

זדקוד על...

י'ס
כה

לתזור הביתה. אולם איזה חבר ביקש ממני שאחליף אותו לנסיעה אחת, כי יש לו בעיות בבית. התחלנו להפליג בקו אברודוס ומנסיעה אחת שהתכוונתי ל' עשות זה נהפך לשרות של 8 חודשים בקו הזה.

אחר כך ירדתי מהאניה באברודוס, שם קיבלתי עבודה בנתיבי־נפט כמכונן־אי במחלקת הים שלהם.

זמן מה אחרי שסיימתי את העבודה בנתיבי נפט שוב קיבלתי מברק מהחבר'ה. התייצבתי. זה היה בפברואר 1971. הציעו לי להצטרף לצוות הטס ליפן כדי להביא ארצה מיכלית חדשה. הסכמת. נשארתי על המיכלית הזו 9 חודשים. בקיץ 1971 עברתי למיכלית אחרת וכ' עבור כמה חודשים ירדתי לעבוד כמכונאי מחליף. וזה מה שאני עושה עכשיו.

מבטוט? בטח שמבטוט. אחרת היית מהפס לי משהו אחר.

יוסף כהן הוא מן העובדים, שהממונים עליו מתגאים בו ואינם מהססים לומר שבתו. הוא מן העובדים עליהם נוהגים לומר „בחור מאה... אחוז" וכהנה וכהנה קילוסים, שיש בהם הערכה והוקרה. ואם אתה שואל עוד, יגידו לך: הלוואי והיו לנו עוד הרבה כמותו.

בתקופה זו שוהה יוסף כהן בארץ, עוסק בנמל במה שקרוי „החלפות". מפעם לפעם, כשמתעורר הצורך הדחוף, הוא עולה להפלגה או שתיים ושוב חוזר אל עבודת החוף. יוסי הוא גבר בן 32. עלה ארצה ממרוקו ב־1949.

24 במאי 1972 משרד החברה השרות המטאורולוגי

לכבוד חברת אליים בע"מ, חיפה

מתוך הערכה לשרות הטוב הנעשה על ידי סגל אניותיכם בעשיית תצפיות מטאר'רולוגיות בלב'ים ובהעברתן לתחנות חוף'אנו נוהגים לציין מדי פעם רבי חובל, חובלים ראשונים ואלחוטאים על ידי מתן פרטים ותעודות הוקרה.

חשיבותן של התצפיות הנעשות בלב הים מעל גבי אניות גדולה בעינינו מאד והן משמשות חוליה חשובה ביותר במס'גרת הרשת הבינלאומית והמערך המט'אורולוגי העולמי.

אנו שמחים לציין הפעם את הרשומים להלן, ולהעביר אליהם באמצעותכם את הפרטים ואת התעודות.

- שם האניה זרנה שם הזוכה
- א.מ. תל'אביב ר/ח ראשון סמואל יהוקאל
- א.מ. ערד ר/ח ראשון שטרק יהודה
- א.מ. תל'אביב חובל ראשון שאקי אברהם
- א.מ. ערד חובל ראשון קורן דן
- א.מ. תל'אביב אלחוטאי יקיר מרדכי
- א.מ. ערד אלחוטאי גרביאן אברהם

בכל הכבוד ג. שטייניץ

מנהל השרות המטאורולוגי

חברת „אליים" שולחת גם היא ברכות לזוכים.

העולם כמה פעמים. היתה זו אחת הא'ניות הנעיסות ביותר שפגשתי. הצוות היה טוב. היתה איריה טובה. ענגו בהרבה נמלים והיתה הזדמנות לבלות ולטייל. כמובן שאין להשוות את המגורים שם עם המגורים באניות החדישות של החברה וגם העדר מיוזג אויר היה מורגש. אבל על כל אלה חיפו התנאים החברתיים ה'טובים והקווים הטובים שעשתה האניה.

בחורף 1967 חזרתי ארצה עם האניה ערד. הצלחתי לצבור עד אז כ'8 חודשי חופשה וירדתי לחוף עם כוונה לשהות בו תקופה ארוכה. אבל בחודש מאי קיבלתי מברק מהחברה לבוא למשרד בחיפה. באתי. הציעו לי ג'זב קטן — להצטרף לצוות הטס לחרל כדי להביא משם מי'כלית לאילת. זה כבר היה בתקופת ה'כוונות שלפני המלחמה, בדיק כשהכריז'זו על סגירת מיצרי אילת. טסנו לכמה מקומות ובסוף הגענו למסאות. שם אמ'רו לנו לחכות לאניה. העתידה לחצות ראשונה את המיצרים. בוקר אחד העלו אותנו על מיכלית והפלגנו לכיוון אילת. לפנינו נסעה אנית משא קטנה היא הראשונה שעברה את המיצרים. אנתנו עברנו אותם מיד אחריה. ממש אחרי ש'צה'ל תפס את שארם א'שייה. זו היתה כמובן, חווייה גדולה. וכשהגענו לאילת זכינו לקבלת פנים חמה ונרגשת. באילת התכוונתי לרדת מהמיכלית ר'

אחרי שהייתי מכונאי רכב בעת ש'רותי הצבאי החלטתי להמשיך במקצוע. שמעתי כי מכונאים בים מתקדמים מהר ומרוויחים טוב. החלטתי לנסות. פניתי ללשכת העבודה לימאים בחיפה ומשם שלחו אותי לחברת אליים. נתקבלתי כ'הנריך'מכונה על אחת המיכליות. כעבור זמן די קצר יחסית עשו אותי „פמפ'מאן" כלומר, איש'המשאבה. מה זה פמפ'מאן? זהו אחד התפקידים המרכזיים על המיכלית וגם אחד התפקידים האחראיים ביותר. הוא האיש המטעין את האניה ב'דלק והפורק אותה בחוף. הוא כפוף ישיר רות לקצין הראשון. זה תפקיד חשוב מ'אוד, אבל גם דפוק מאוד. מפני שכאשר האניה עומדת בנמל וכולם יורדים, הוא נשאר על הסיפון. כמובן שיש לו על זה פיצוי בתוספת שכר. המפיצוי הוא די רציני, אם שוכחים שחלק די יפה מכל הכסף הזה לוקח האוצר.

עבודה לא קלה. אחראית מאוד, נות'נת סיפוק, אישית הייתי מאוד שבע רצון מהתפקיד הזה. כעבור כמה זמן מלאתי שני תפקידים על המיכלית: גם פמפ'מאן וגם דננקי.

אחרי שנתיים בערך, זה היה ב'1964, ירדתי מהמיכלית והעלו אותי על הר'גלבו. קיבלו אותי בחור מכונאי רביעי וכעבור זמן קצר קיבלתי שלישי. על הר'גלבו שרתתי עד חורף 1967. סיבבנו את

ריודר בנימין, קצין ראשון, סיפון. הוא הצעיר שבחבורה, בן הדור החדש של ימאי החברה. הוא עלה על הר כנען לראשונה במאוס 1971, כשהיה עוד קצין שלישי. בסוף אותה שנה עלה עליה שנית ושרת עד מכירתה ביוני 1972.

1990: אני הייתי בצוות הראשון של הר-כנען, כשגמרו לבנות אותה הטיסו אותנו מלוד למינכן ומשם להמבורג ג'ורג' נויגברון היה אז עדיין קצין רא"ש. רב החובל היה נורבני, היה טקס קצר. העלו את דגל ישראל על התווך ויצאנו לים. הפלגנו בלי מטען. הגענו לנמל אחד בוויירג'יניה, ארה"ב, שם טענו פחם וחזרנו לגרמניה. האניה הייתה לא רק חדשה. היא גם הייתה עם כל מיני סידורים חדשים ותנאים מצויינים ל- צוות, שלא היינו רגילים להם. על האניה הזאת עשינו פעם שביטה של יום אחד. זה היה כשהובלנו על הסיפון מכוניות. רצו שגם נקח את המכוניות, או משהו כזה. לא זוכר בדיוק, בקיצור, עשינו שביטה. לא עובדים. הגיע מר רקנאטי. הענין סודר תוך כמה רגעים הכל חזר להיות טוב ויפה. בתקופה הראשונה הר-בלנו בעיקר פחם. זו הייתה עבודה קשה. מפני שאחרי שהטעינו את האניה היינו אנחנו צריכים ליישר את המטען בתוך המחסנים. הייתה זו עבודה קשה מאוד, אבל שילמו לנו בעדה טוב.

1971: יום אחד, זה היה בשנת 1962, כשהיינו בדרך מנורפולק להמבורג. ב-אמצע האטלנטיק, היה איווה ברייק'דאון עם ההגה. למזלנו היה מזג האוויר טוב. הסתובבנו שלושה ימים עד שהצלחנו ל- תקן את התקלה. באותה תקופה היה על האניה צוות ישראלי מלא והיתה אירה מצויינת.

גרופר: אני זוכר כי בשנים הראשונות היה קשה לצוות את האניה הזו. קודם כל חברה אליים הייתה חברה חדשה, עוד לא ידעו איך בדיוק להתייחס אליה. גר-סף לכך אף פעם לא יכולת לדעת מתי תחזור ממנה. יצאת לחדש וחצי חזרת אחרי שנה. יצאת לשנה, חזרתה אחרי חודש וחצי. אבל אם בתקופות הראשונה היו קשים להשיג לה צוות, הרי שבש-נים לאחר מכן התהפך הגלגל - קשה היה לחדור אליה. היו קופצים רבים. מפני שהיא נחשבה לאניה טובה, עם קווים טובים וצוות טוב. הצוותות שרתו עליה תקופות ממושכות. נוצרה מעין מס-

דרגות כדי שיקבלו את הפקודות שלך. לבילויים בחוף היינו יוצאים ביחד. אחד היה יורד ומומין מוגיות לכולם. היינו עומדים או הרבה בהמבורג וכשעומדים בהמבורג מבליים הרבה. היינו חוזרים ל-אניה בבוקר. ישר לעבודה. לא היו מש-מטים ולא היו בורחים לישון. הייתה אחריות.

גרופר: האניה הזאת הייתה ממש בית. עם גמר העבודה היו אנשי הצוות מת-אספים ומבלים יחד. היום זה כבר לא מקובל. היום רבים נסגרים אחרי העבר דה בקבינות שלהם. החומר האנושי הש-תנה מאוד. היום אתה מוכרח לסגור את הקבינה שלך טוב, אחרת יש סכנה ש-דברים ייעלמו. מי חשב אז על סגירת הקבינה? זה נכון מה שאומר גדלר. קצינים ודרוגים היו יוצאים לבלות יחד. אבל כל אחד ידע את מקומו. כשחזרו לאניה היה הדרוג דרוג והקצין קצין.

ריטר: מי זוכר איך נתקענו פעם ל- יותר מחודש בצ'ילי, מפני שרבי-החובל לא רצה למרוח את השלטונות? הייתי אז כלכל ראשי והיה לי קצת נסיון עם הנמלים של דרום-אמריקה. כשהגענו ל- נמל על יד הבירה של צ'ילי, אמרת לי רב החובל, שהיה אז יווני, כי כדאי ש-יתקשר עם החברה בארץ ויבקש תקציב אירוח מיוחד, אחרת יהיו לנו פה צרות. אני לא יודע מה בדיוק היה. או שהוא לא התקשר עם הארץ, או שלא אישרו לו. מכל מקום, תקציב נוסף ל-רפרוזנ-טיישן לא היה לי. חיכינו מחוץ לנמל ר-או באו השלטונות. 30 איש לפחות. כשלא קיבלו מה שציפו לקבל, הודיעו לנו ה-שלטונות כי עלינו לעבור חיטוי. פרוש הדבר שכל הצוות ירד לחוף לכמה ימים, יגור במלון, עד שעבודת החיטוי תיגמר. רב החובל לא הסכים שכל הצוות יירד, מפני שבקופה של האניה היו כמה אלפים טובים של דולרים. והוא פחד שהם יתנד-פו. בסוף הוסכם שאני אשאר ואשמור על האניה ועל הכסף. כולם ירדו, אני נשארתי. התחיל החיטוי. כמעט שבוע הייתי סגור בקבינה של הקפטן. בלי חש-מל, בלי איורור, עם אוכל יבש. לאט ל-אט קיבלתי הרעלה. התעוררתי כשהצוות חזר ואתו שני רופאים לטפל בי. זו הייתה רק ההתחלה. הכניסו אותנו לנמל, אבל לא עד הרציף. קשרו אותנו למצופים. אחרי יומיים הודיעו לנו שעלינו לצאת מפני שצריכה להכנס לנמל אניית נוס-

גרת משפחתית. מוסר העבודה היה גבוה, אין להשוותו בכלל למוסר העבודה ה-יורד, הקיים היום. היו הרבה ענינות בהרבה נמלים. אמנם, לצוות הסיפון היה פרוש הדבר עבודה קשה יותר, אך לכולם הנאה גדולה יותר. לפעמים, תוך חודש וחצי, היו לנו שלרשים ימי נמל. כשמכרו את האניה היא הייתה במצב מצויין. ה-לוואי ואניות אחרות בנות גילה יהיו וייראו כמה. אני חושב שהיא נשמרה במצב כזה חדות לצוות הקצינים היש-ראלי הטוב שהיה בה. שחלק ניכר ממנו היה מן המשמרת הוותיקה יותר של ה-חברה. אין מה לדבר, היא הייתה אניה מצויינת. התהלכה בינינו אומרת: גם אם תשפוך לה מים במקום דלק, היא תמשיך לנסוע.

ריטר: בפעם הראשונה הפלגתי עליה כעוזר לכלכל-ראשי ואחר כך ככלכל ראשי. בשתי הפעמים אני זוכר כי ה-צוות היה מלוכד, היחסים טובים בין ה-פיקוד והדרוגים. הדרגות היו בומן ה-עבודה. אחרי העבודה היו כולם חברים כמעט משפחה אחת. מסיבה זו היה קל לעשות עליה הפלגות ממושכות. גם חב-רת אליים הייתה או חברה קטנה. הכל היה יותר אינטימי. הכרת את כולם וזכר-לם הכירו אותך. שרתתי על האניה ב-תקופה שרב החובל היה מוטי קופר. אחריי בא רב חובל יווני בשם אפוסטר-לידס אפוסטולוס. נדמה לי שהיום הוא עובד במשרד בניירורק. זה היה קפטן עם מוראל עצום. כל ליל שבת היה עורך על הסיפון נשף. על חשבוננו, היה מחלק פרסים של עשרה דולאר בעד הריקוד הכי יפה. או בעד הסיפור הכי יפה.

1990: מי מכס זוכר את ההתנגשות שהיתה לנו בתעלה האנגלית? היינו ב-דרך מאמריקה עם פחם. עברנו את התע-לה האנגלית. זה היה בערך בשמונה ב-בוקר. אניה יוונית עלתה עלינו. הייתי אז בתוך התא שלי שמעתי דפיקה חזקה ואחר כך צעקות. קפצתי למעלה, לקחנו מורונים וסתמנו את החור. נסענו לאט לאט לרוטרדם לתיקונים. משם נסענו לברמן, פרקנו את המטען ושם גם גמרנו את התיקונים.

נדלר: אני רוצה לחזור לענין היח-סים האישיים. הם היו מצויינים, ללא כל הבדלי דרגה. זאת לא אומרת שהיה בר-דאק. הייתה משמעת. אבל הייתה זו מש-מעת חברית. לא היית צריך ללבוש את ה-

האם תעלמנה אניות המטען הכללי? התחזקנה מעמד? תגענה לידי שגשוג?

„עד מחצית שנות השבעים תכבושנה אניות המכולות את מרבית הסחר הבינלאומי של מטען כללי, והאניות הקונבנציונאליות המובילות מטען כללי תועדנה, במרבית המקרים, לסחר נוד אזורי בין הארצות המתפתחות“.

הרית. דעתם זו נתמכת על ידי נתונים על הסחר המראים שהלק גדול של הסחר במטענים יבשים (DRY CARGO) ממשיך להיות מובל בצורה רווחית באניות קוני בנציונאליות בקווים ובסחר נוד אם כי, כמיוות גדולות והולכות ממטענים אלו מובלות באניות צובר מתמחות ובאניות מכולות.

המגמה למיכול נמשכה ללא הרף עד שבהודש מאי 1971, הגיעו ידיעות מפתיעות: ארבע חברות בריטיות הודיעו על

מלהיות אחידה. מספר רב של מפעילי אניות מיוון, הונג קונג, נורבגיה ומדינות אחרות המפעילים אניות קונבנציונאליות בצורה רווחית, אינם מהססים לקבוע שהם מיכול איננו מתאים לפעילותיהם הנרחבת בסחר הימי בהפלגות ובהפלגות נוד, הן מבחינה טכנית והן מבחינה מסר

קביעה זו מסכמת את הלך מחשבו תיהם של רבים ממנהלי חברות האניות ואנשי ממשל בשנים האחרונות. ואטנם, תחזיותיהם על כך שאניות המכולות תד חוקנה את האניות הקונבנציונאליות מני תיבי הים התאמתו במספר נתיבי ים עיקר ריים, כמו בנתיבי צפון אמריקה — „הממ“ לכה המאוחדת / היבשת האירופית וצפון אמריקה — יפן, אשר בהם מובילים במכולות כ־70% מהמטען הכללי שאינו בתפוזרת.

ובכל זאת, רחוקה ההסתגלות למיכול

אניות מסוג „מיילינר“ המופעלות על ידי קווי הדואר האמריקאים, בסיאטל, בעוים למזרח הרחוק, בעלות קיבולת גדולה עבור מטען כללי ומסען בקירור ומכולות. מידות האניות בנות ה־22,000 טון הם 605×82×49 רגל.

עים גדולה. ככה שיחקו אתנו חודש שלם. בנימין רוידר: הותיקים שיושבים פה הפליגו כשכל הצוות היה עוד ישראלי. בהפלגה האחרונה, מתוך צוות של 38 איש, היו רק 5 ישראלים. רב החובל היה יווני. רוב הקצינים היו יגוסלבים. שאר הצוות היה ספרדי. בהפלגה האחרונה, אחרי שנגמר הצירטר עם חברת „אלקוא“, לקחנו תירס מניו־אורליאנס והבאנו אותו לדאר א סאלאם בטנזניה. בניו־אורליאנס הפשה אותנו שביתה ר נתקענו שם לכמעט חודש. הפריקה ב־ טנזניה לקחה יותר מחודש. כי שם עובדים עוד בשיטת ימי הביניים. אוספים את התירס לתוך שקים, תופרים את השקים ביד ומורידים את השקים התפורים לתוך רפסודות. ניצלנו את העגינה ה־ ממושכת בטנזניה ויצאנו בקבוצות ל־ ספארי. מטנזניה המשכנו לדרום אמריקה ושם תפש אותנו הוריקאן רציני. טענו בדרום אפריקה תירס והבאנו אותו לס־ קוטלנד. עלינו למיבדוק בניו־קסל. טענו סוכר באנטוורפן ויצאנו להפלגה האחרונה ממש — לחיפה. אחרי שפרקנו את הסוכר יצאנו מהנמל ונעמדנו על עוגן. מחקנו את השם מהאניה. הורדנו את ה־ דגל. ירדנו ללאנץ' והסתכלנו בצער על האניה הטובה הזו שיותר איננה שלנו.

„משהו לא בסדר עם האניות האלה“

מאת טובי זיו

רבות נכתב על החומר המגוון והמיוחד שממנו מורכבים הצוותות באניות. בצד אותם ימאים טובים ומושמעים, שהים להם פרנסה ואתגר, נמצאים ימאים אשר ה„אתגר“ שלהם הוא כמות האניות עליהם שרתו וכמובן כמות התלונות שיש להם כלפי החברות, האניות והפיקוד.

מ־18 קשר לא מפליג, זה לא בשבילי. ובכלל לא יודע איך מייצרים אניות כא־לה. באמת איך?

מקרה שני: מחליפו של המכונן הנגל עבר אותו תהליך כקודמו אלא שמודיעים לנו לפתע (כעבור כחצי שעה) להזמין מכונן חדש. הפעם הנגל לא טרח אפילו להופיע במשרד ובמקומו מופיע המכונאי הראשי, כשבפיו סיפור מעניין. בהופיעו באניה התיצב הבחור בפני רב החובל. שאלתו רהאטונה היתה מה מצב הסיגריות באניה ולמבט אי ההבנה שעלה על פני רב החובל שאל האם יש על האניה סיגריות (PALL MALL) כשהשיב רב החובל שיש כ־25 סוגים שונים, אך לא מה שהוא שואל, אמר הנגל: מה זאת אומרת אניה בלי PALL MALL? באניה הקודמת בשביל שאשאר רץ רב החובל במיוחד והשיג לי 25 קרטונים של סיגריות. כשאמר לו רב החובל שלצערנו הנו „קצת“ עסוק ואין ביכולתו לרוץ להביא את הסיגריות השיב הבחור: אני יורד מ־האניה, זו לא אניה בשבילי.

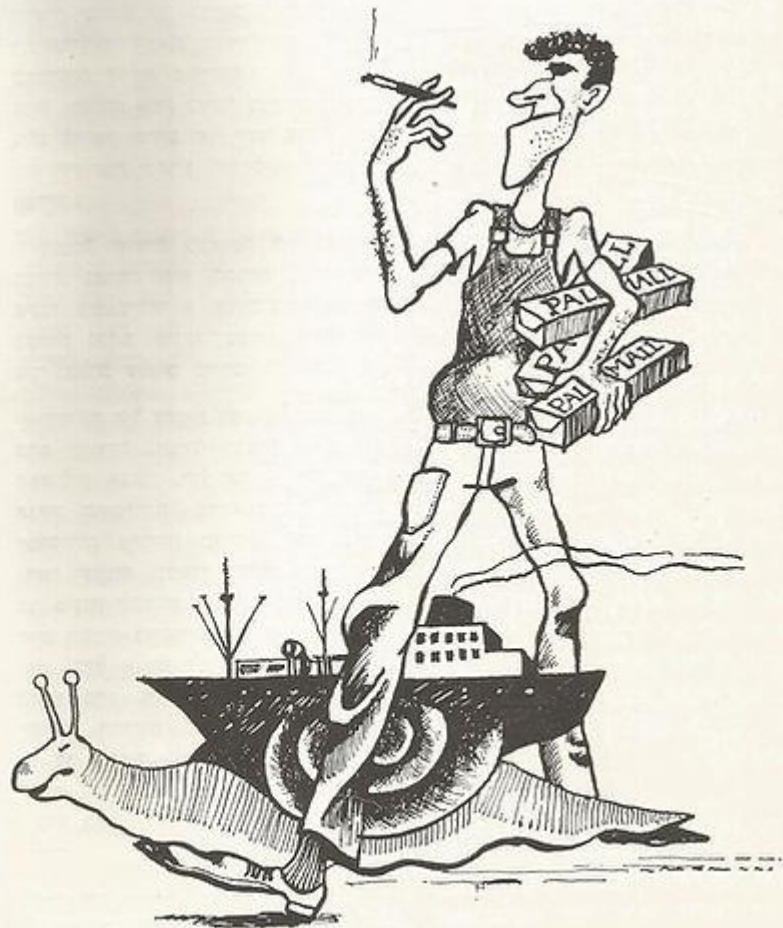
ואם במכוננים עוסקים אנו, הרי ש־המחליף האחרון בא למשרד מלא נכונות. אמרנו לעצמנו: סוף סוף בחור לענין שמעונן לעבוד. הלה ניגש לאניה ומר־דיע למכונאי הראשי: „באתי לעבוד. תן לי עבודה והראה איך הכל ידפוק. המכונאי הראשי מגיש לו את רשימת ה־עבודות שיש לבצע והבחור ניגש לעבוד. דה, לא עוברת שעה והוא לא מרגיש בטוב.“ משחררים אותו, כדי שיוכל לנוח. המנוחה מתמשכת ומתמשכת. למחרת ב־בוקר מצלצלת אמו ומודיעה שהבחור חולה, אינו מסוגל לעבודה. כעת צצה השאלה האם חלה מהעבודה בת השעה או מרשימת העבודות שהוטלו עליו לבצע?

לאור דברים אלה עלינו להסיק שמ־שהו באניות הנבנות כיום באמת אינו כשורה. שהרי לא יתכן שאניות תסענה פחות מ־18 קשר כמו־כן, ושיהיה מחסור כה חמור בסיגריות, וכמו־כן, כיצד יתכן שלפעמים צריך גם לעבוד קצת על הא־ניה?...

עוברת שעה קלה הוא חוזר למשרד מלא טענות כריזמן: „איזה מין חברה זאת? איזה מין אניה זו? וכשנשאלת השאלה „מה קרה, מה אתה עושה פה?“ באה התשובה: „הלכתי לאניה. לקח לי המון זמן עד שמצאתי את המכונאי הראשי (מתברר שהמון זמן היה כרבע שעה). הוא לא חיכה לי בקבינה שלו וכששאלתי אותו מה מהירות האניה השיב: 14 קשר. חטפתי שוק. 14 קשר? איזה מין אניה זו? מצטער, אני באניות שנוסעות פחות

הרי שלושה מקרים אופייניים של תלונות קשות מצד ימאים לפיקוד אניה מסוימת:

כידוע, ההפנייה לעבודה באה מלשכת העבודה לימאים. הגה כי כן מופיע במש־רד מכונן מלא מרץ, שנשלח מן הלשכה, מקבל את ניירותיו ושמו נרשם כמו־כן ברשימת הצוות בדחילו ורחימו, שהרי מכוננים (מחוננים?) כמו־הו מבוקשים וכל אחד מהם לא יסולא בפז. הנגל נשלח לאניה עם מיטב הברכות והאיחולים. לא

כפר המאכל

מאת : צדוק אשל

„אלה יהיו הפסג'רים שלנו בהפלגה זו, נא להכיר“, במלים אלה הציג רב החובל את זוג הנוסעים שנלוו אלינו בדרכנו מאילת לסינגפור.

בהם כל תועלת. הוא ודאי היה משכנע אותה לעשות כרצונו אילולא קם פתאום ועזב בריצה את חדר האוכל. משחזר היו פניו ירוקים ואחד הקצינים ליווה אותו לתדרו.

למסיבת הקצינים שערכנו אותו ערב לא בא. אשתו התנצלה שהוא חש ברע, רצתה לחזור מיד כדי לשבת על ידו, אך אנו עיכבנו בעדה. תחילה רק למספר דקות כדי להרים אתנו כוסית, אך מש" התחלנו לשיר, הצטרפה אלינו, התברר, שהיא שרה יפה שירה בציבור ושירת סולה וכשהזרה לתא היתה כבר השעה קרובה לחצות. אך הוא לא הבחין בכך משום שמחלת היס טישטשה אותו לגמרי. לארוחת הבוקר באה האשה לבדה, היתה רעננה ועליוזה. הביאה אתה את שני הטרטוסים ולקחה עבורו משקאות קרים ותמים. היתה זו טרחה לבטלה, הוא לא נגע בשום דבר. משהוקל לו במקצת היתה מושביה אותו על הספון ונותנת בידו עתון מצויר, היה מביט נכחו בעינים בוהות, פטור מדאגה לאשתו הטובלת בב" ריכה כשמסביבה אנשי צוות שהיו מסתכי לים בהנאה בגופה החטוב, מתוים עליה מים, ומבקשים לעורר את תשומת לבו.

בערבים המשכנו לקיים מסיבות רעים, חיפשנו ומצאנו לנו תרוצים. ימי הולדת של אנשי הצוות, נשיהם וילדיהם, ימי יתשלום וימים בהם פתוחה החנות שי" באניה „הסלופצס“, הפצרנו בה שתשב אתנו ותשיר ותארגן משחקי חברה, דאגנו שתזכה תמיד בפרסים וזה שהעניק לה את הפרס זוכה לנשיקה מצלצלת.

לעתים היה בעלה נגרר אחריה ומצ" טרף לחוגגים. אך יושב היה בפניה, מעיו מתהפכים בקרבו ושומע כיצד צחוקה של אשתו מתגלגל והולך. התל סופר את הימים שנותרו עד שנגיע לחוף. רצה

היתה שעת צהרים והם הוטמו לאכול לשולחננו. היא צעירה שקטה ומופנמת ואילו הוא הבוגר ממנה כהרבה לא פסק מלגלג בלשונו. עד מהרה ידענו כי הוא עובד בכיר בביטוח אניות המרבה בטי" סה בענייני עסקים. ואילו לנופש לציון עשר שנות נישואיהם בחר במיכלית דוקא מפני השוני שבדבר.

אין לו ספק כי יהנה מאוד בהפלגה. אך חרד היה לאשתו. נפש רגישה בגוף שברירי. מאחר שחושש היה שהיא עלר לה לסבול מטלטולי הדרך טרח וקנה עבורה מיני גלולות ונרות נגד מחלת ים. משסופר לו שמי השתיה באניה הם מי ים שעוברים בו במקום תהליך של התפלה, סחב עבורה מהבית „ג'ריקן“ מלא מי שתיה. גם שני טרטוסים הביא אתו. האחד לשתיה חמה והשני למשקאות קרים.

המטען שהביא אתו כלל מזוודת מל" אה ספרים, עתונים מצוירים ומשחקים, לבל תשתעם הלילה, כאשר הוא יתרוצץ על הגשר ויבלה זמנו בנעימים בחברתו של רב החובל. „אתה מבין“, לחש על אוני בסיום הארוחה „אשתי יצור ביתי, לא רגילה לעזא את הארץ, לא רגילה להיות בחברה גדולה. תמיד תלויה בי וביומתי“.

הקצינים שהסבו אתנו לשולחן ואלה שבשולחנות הקרובים האזינו ללהגו וגחכו מתחת לשפמיהם.

משיבנו לארוחת הערב, הציץ לעבר אשתו שגילתה תאבון בריא ונהנתה מהמ" זון הטעים והורה לה לבלוע מיד כדור נגד מחלת ים. „הים רוגש ואת עלולה להרגיש זאת עד מהרה“, איני מרגישה דבר“, התגוננה האשה. הוא עמד על דעתו, הסביר לה בקוצר רוח כי כדורים אלה יעילים רק במידה שבולעים אותם שעה לפני שמרגישים ברע, אחרת אין

שכבר ירדו מהאניה, ידרכו על קרקע מר צקה, כוחו יחזור אליו והוא ישוב להיות המוציא והמביא ראש וראשון במשפחה.

בלב ים קיבל רב־החובל הוראה האר מרת שאניתנו לא תתקרב לרציף, אלא תתקשר עם צנור המותקן במרחק מסוים מהחוף. מששמע הנוסע שלנו כי נצטרך לרדת בסולם חבלים אל סירת מנוע שת" ביל אותנו לרציף נתמלא חרדה. כיצד תעמוד בכך אשתו והיא מעולם לא טיפסה על סולמות חבלים, האין אפשרות להור ויד כבש של ממש? ואולי ראוי לפנות לסוכן כי יסדר שהאניה בכל זאת תתקשר לרציף?

משאפסה תקוה דהל מדריך את אשתו בהלכות טיפוס על חבל ומסביר לה מה שתעשה. משהתקרבה אלינו סירת המנוע, נטל את ידה של אשתו בידו, מוכן לסייע לה. בשלב זה הרפתה ממנו מחלת היס והוא הרגיש עצמו בריא ושלם. אך למד רות כוונותיו הטובות הרי עזרתו נמצאה מיותרת. לא משום שמספר ניכר של אנשי צוות סבבו אותה, הושיטו ידיהם וביקשו להרימה בזהירות, כאילו היתה נברשת וזוכית יקרת ערך, ולהטילה לסירה, אלא משום שהיא דחתה בשוכבות את עזרתם. ירדה בעצמה ברויות בסולם החבלים, הגיעה לשלב שלפני התחתון ודלגה בק" לות ובחן לתוך סירת המנוע, עד שעוררה התפעלותם של מלווי האניה המנוסים.

עתה בא תורו של בעלה. ההיה זה גל פתאומי שהגיה מאי שם וגרם לכך שסי" רת המנוע נאלצה לתמרן כדי שלא תקבל חבטות מדפנות האניה, או אולי הספנים אשר ברשעותם נדנדו את הסירה והרחיקו אותה דוקא כשביקש להושיט רגל ולקפוץ לתוכה? כך או אחרת, הוא אבד את שיווי המשקל ונפל לים, זרקו אחריו גלגל הצלה ומשו אותו מיד. אך משהעלו אותו היה רטוב ומסכן עד מאוד.

הוא זרק מבטים זועמים ברעייתו היוי

מלני סוף

צוערים שעלו בדרגה:

מכונה:
אולשנסקי אלכסנדר מכונאי רביעי על האניה "תל-אביב".
פדר יוסף מכונאי רביעי על האניה "תל אביב".
פישר אברהם מכונאי רביעי על האניה "הר-סיני".
יה ברנד צבי מכונאי רביעי על האניה "ערד".

סיפון:
טגולי גבריאל חובל שלישי על האניה "תל אביב".
פובודובסקי אמנון חובל שלישי על מיכלית.

אלחוט:
כהן חנניה אלחוטאי על מיכלית.
ברכות לדליה נאמן צוערת אלחוט ב"חברתנו שהצטרפה לבעיה חובל שלישי על האניה "הר-מירון".

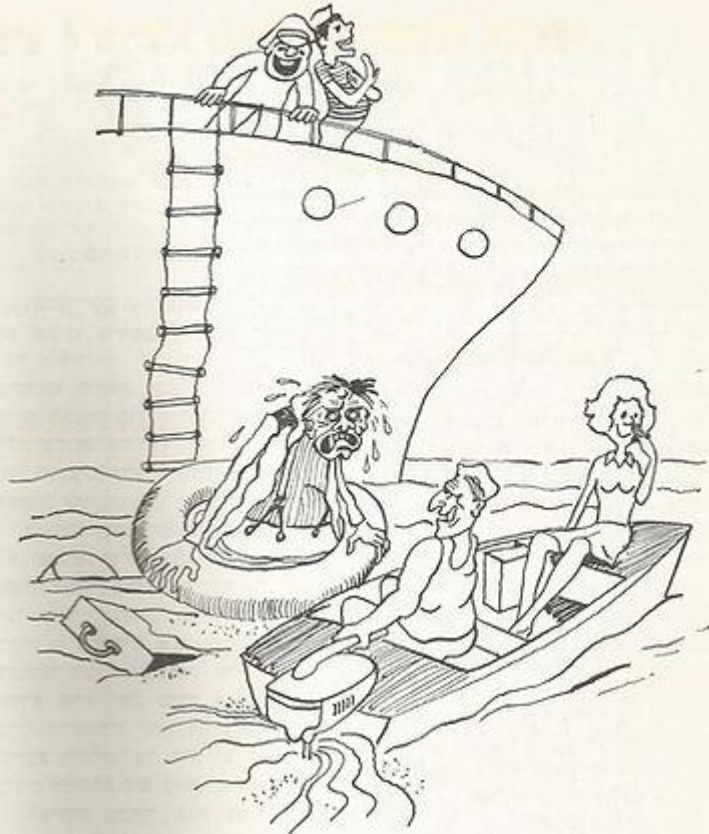
לקבלת סמיכות:

גיל פייסטינר קבלת סמיכות לדרגת רב חובל זאב תירוש קבלת סמיכות לדרגת רב חובל איתן כץ קבלת סמיכות לדרגת מכונאי שני יעקב נחמיאס קבלת סמיכות לדרגת מכונאי שלישי
מאיר בובן קבלת סמיכות לדרגת חובל שני.
אפרים גלסברג קבלת סמיכות לדרגת חובל בל שני.

מזל טוב לנשואים:

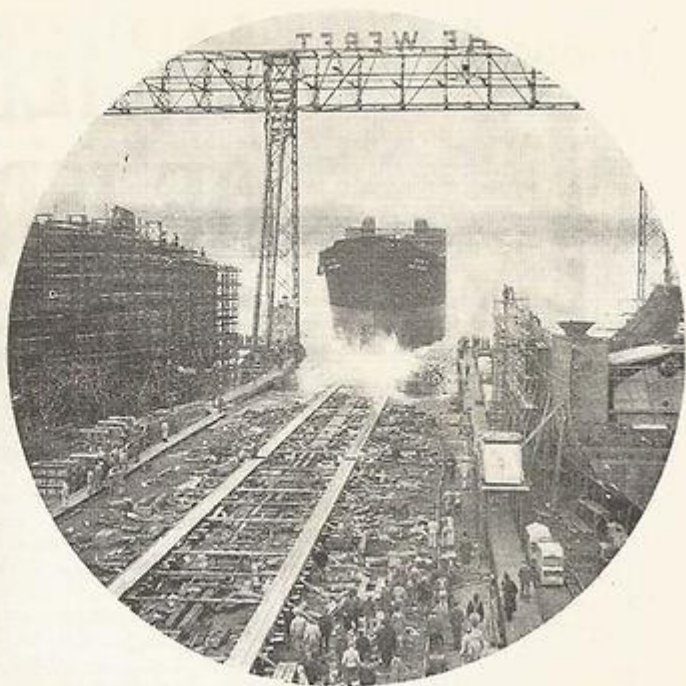
אברהם גורדון — מכונאי ראשון וילי רוזנצוויג — מכונאי שני
ליאון מרקוביץ — חובל שני
יעקב נחמיאס — מכונאי שלישי
גרת' ישראל — אלחוטאי
דואניס מנשה — שואב
גרג יואל — מלצר

מברכים את ישראל לאובר על הצטרפותו לשרות החברה כחובל שני על האניה "הר-מירון".

בפניהם את רשיון הנהיגה הבינלאומי שלו. הוא פשפש בתיקו ופניו החווירה בקלחת ההכנות שכח לסדר ענין פעוט זה והרשיון איננו בידו. "מצטערים" אמרו הללו, "מצטערים מאוד. בלי רשיון נהיר גה בינלאומי אין אפשרות להשכיר כאן רכב. החוק אינו מרשה זאת".
הוא רעד מעצבנות, לא איכפת לו לור תר על הטויל, לעזאזל המכונית השכורה, אך הוא הבטיח לאשתו, בפירוש הבטיח. "אין דבר הביבי", לחשה אליו ברוך "יהיה בסדר" ובפנותה אל משכירי המכונית שנעצו בה מבטים מלאי חמדה, הור ציאה מנרתיקה את רשיון הנהיגה הבינלאומי שלה והושיטה להם.
הם העבירו לידה את המפתחות ולבעלה אמרו "הכנס למכונית אדון, הגברת כבר חוביל אותך, אם גברת כזאת לך, בר מול אתה".

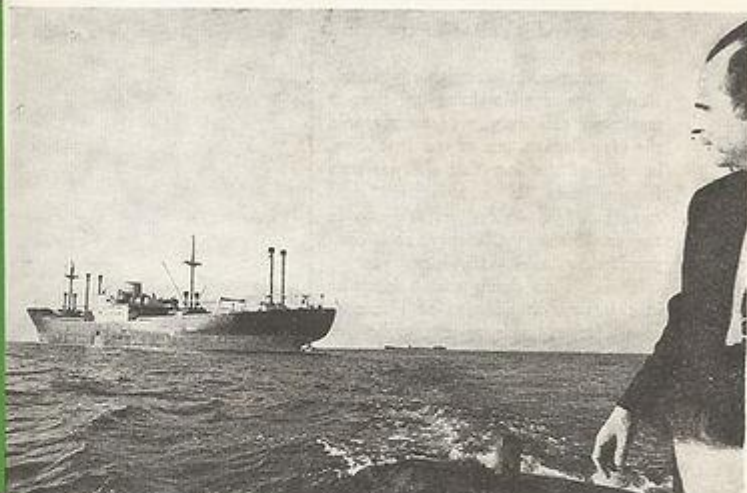
שבת יבשה ומטופחת, מחייכת אל הקצינים המקיפים אותה כאילו ביקשה להתנצל על עליבותו של בעלה. "חכי רק קצת, הרהר בלבו, נעלה לחוף ותראי מי יהיה המחויק בתגה ומכתיב את קצב ההתקדמות".
הגענו לק... נמל נפט שליחו כפר קטן. משם באוטובוס נסיעה של שעה לאר... עיר ואם, הצי מיליון תושבים, שרותי היירות, סביבה משגעת ונופים מלהיבים. עוד בטרם השיגו חדר במלון טהר למשרד להשכרת רכב. הוא רצה כבר לשבת ליד ההגה, לדחור על פני הכבישים, לעקוף מכוניות ולהראות לאנשי אר... מיהוא מלך הכביש כאן. הוא הקפיד לשכור מכונית גדולה קומפקטית, לא עמד על המחיר העביר לידיהם שטרות כסף טוב וביקש את המפתחות.
כמנהג המדינה ביקשו הללו כי יציג

למעלה מימין:
לפני 15 שנה: הר כנען נלשח
על המספנה אל המים.

למעלה משמאל:
חלף 15 שנה: ישראל נפרדת
ההר כנען.

למטה:
המנכ"ל משגר מבט פרידה
אל הר כנען המחרת.

EL YAM LOG

MAGAZINE FOR SEAGOING AND SHORE PERSONNEL
OF "EL YAM."

No. 40

Autumn 1972

Printed in Israel